

BWMSTR LABEL 2019: Plaatsen van solidariteit in de publieke ruimte

Het collectief **Ruimteveldwerk** (RVW) en architectenbureau **Lava** willen samen op zoek gaan naar een ruimtelijk concept voor **plaatsen van solidariteit in de publieke ruimte**. De actuele problematiek rond '**transmigratie**' vormt hierbij een concreet **aanknopingspunt**. Tijdens het onderzoekstraject laten we ons ondersteunen door **Vluchtelingenwerk Vlaanderen**. Voor het veldwerk doet RVW steeds beroep op de expertise van een antropologen en psychologen.

Transmigratie beschouwen we als een symptoom van de grotere geo-politieke en maatschappelijke veranderingen die zich manifesteren in onze publieke ruimte. Het vormt een heel zichtbaar probleem dat zich dus ook fysiek-ruimtelijk aftekent in de publieke ruimte. Vanuit de architectuurdiscipline moeten we ruimtelijk aan de slag voor een humane ontvangst van mensen in preciaire situaties. Door te vertrekken van transmigratie kiezen we bewust voor **één van de meest kwetsbare** en complexe groepen. We zien hun **tijdelijke** aanwezigheid niet als een probleem maar als een vertrekpunt. Waar HEIM-collectief zich met "Wonen in diversiteit" focust op de opvang van asielzoekers (tijdens en na de asielprocedure), wil RVW-Lava-Vluchtelingenwerk Vlaanderen ruimtelijke antwoorden onderzoeken voor wat hier in de publieke ruimte aan voorafgaat. Ons voorstel wil vertrekken vanuit een ruimtelijk onderzoek naar de meestal over de stad verspreide **aankomst-infrastructuur**, om uiteindelijk te komen tot een ruimtelijk concept voor "**plaatsen van solidariteit**" in de publieke ruimte.

Een voorbeeld van zo'n aankomst-infrastructuur is een '**humanitaire hub**' zoals deze in het Brusselse Noordstation (1). Wat kan zo'n hub ons leren m.b.t. het ontwikkelen van een plaats van solidariteit in de publieke ruimte? Hoe kan zo'n plaats van solidariteit een brug slaan tussen diverse (lokale) groepen en verschillende collectieve functies? Het kan een plaats zijn die gedeelde noden en behoeften faciliteert en **ontmoeting** stimuleert, een plaats waar tijdelijke aanwezigheid leidt tot permanente infrastructuur. Ingericht als **superdiverse** collectieve en gedeelde ruimten geven deze plaatsen vorm aan de toenemende migratierealiteit van onze steden en gemeenten. We willen komen tot een voorstel waarvan de scope zowel verruimd wordt tot bijvoorbeeld groeiende groepen van nieuwkomers en Europese gastarbeiders, als de lokale bevolking in het algemeen.

Burgerplatformen en middenveldorganisaties hebben al bewezen dat zij de krachten kunnen bundelen om bijvoorbeeld een humanitaire hub te organiseren. Het is dan ook noodzakelijk om deze een plek te geven in de publieke ruimte. De rol van een lokaal en nationaal bestuur in het bijdragen aan duurzame en humane antwoorden hierbij is niet onbelangrijk. Het BWMSTR Label is een belangrijke schakel in dit humane vraagstuk. Het is een urgente opdracht waarin een groeiende groep in transit nooit de rol van opdrachtgever kan opnemen. Het BWMSTR Label kan bijdragen tot een doordacht ruimtelijk onderzoek dat leidt tot een concreet, inzetbaar concept met een positief verhaal. Het moet een verhaal zijn waarin kwetsbaren niet worden verstoep of weggeduwd, maar juist op een positieve manier in contact komen met lokale burgers door hen mee een plaats te geven in de publieke ruimte. Deze ruimte moet aanzetten tot solidariteit in tegenstelling tot confrontatie, conflict en stigmatisering. Plaatsen van solidariteit zien we als een startpunt voor het herdenken van collectieve infrastructuur van zowel steden als gemeenten en hun emancipatorisch potentieel.

(1) "Humanitaire hub is een initiatief van een burgerplatform en middenveldorganisaties. Deze hub vormt een opvangnetwerk waar laagdrempelige dienstverlening is en basisnoden gelenigd worden."